

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe o lună . 2 .

Nrul de Duminică

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Miksa utca 2—3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Catedra din Budapesta.

Un sentiment de durere sfâșietoare te cuprinde cetind scrisoarea dlui Iosif Popovici, adresată elevilor săi. În tonul ei de durere și resemnare mândră dar înfrânată se răsfânge toată situația creiată culturii și științei românești în Ungaria. E un act de capitulare dureroasă în fața politicianismului brutal și mizerabil, e știința însăși care își pleacă învinsă, dar fără un vaiet, capul pe altarul interesului și al politiceii de rasă.

Facultatea de litere din Budapesta și mai mult raportorul ei, chemat mai mult de-a se rosti, fiind de aceeași specialitate, d. Asbóth, un filolog de seamă, a rostit un verdict rușinos asupra lui Șeghescu. Cu toate stăruințele și ingerența fățișe a ministrului, comisiunea de candidare și facultatea au pus pe Șeghescu în locul al treilea între candidații la catedră, candidând la locul întâi pe Alexics. Se pare că cu toate astea ministrul va numi sau poate a și numit pe Șeghescu și în întrecerea celor doi trădători, cel dintâi, cel mai vechiu, a rămas învins, o dovadă că nici tradarea cea mai tatornică și mai devotată nu e totdeauna răsplătită și că și acolo »meritul« adesea e nedreptățit.

Ministrul a numit sau va numi prin urmare tocmai pe acela dintre candidați, împotriva căruia se ridică obiecțiunea unei îndoițe incompatibilități, intelectuale și morale, pentru catedra de limbă și literatură românească.

Dăunăzi am arătat incompatibilitatea in-

telectuală a lui Șeghescu. Pentru a se specializa într'un ram al științei, trebuie cineva să se adape dela izvorul ei, acolo unde ea a atins gradul cel mai mare de dezvoltare, unde reprezentanții ei cei mai de seamă au făcut și fac cercetările științifice cele mai exacte și mai înaintate. Nu orice universitate are toate catedrele și dezvoltă aceeași muncă pe toate terenele științei, ci și aici este o diviziune a muncii. În special istoria, limba și literatura unui popor nu se poate studia decât la universitățile sale și dela savanții săi cari printr'o firească împărțeață a muncii le-au dezvoltat mai mult decât orice alt popor.

Șeghescu nu a dat niciodată pe la universitățile din România, nici măcar pe la universitățile din străinătate unde se face romanistica. Mai mult chiar, nu știe nici măcar să vorbească bine și curat limba literară românească și se vor întâmpla mulți elevi de-ai lui cari vor vorbi mai curat, mai frumos și mai fluent românește decât acel care-i chemat să i învețe studiul amănunțit și cunoștința științifică a acestei limbi.

Incompatibilitatea intelectuală a lui Șeghescu este deci mai presus de orice îndoială și a fost stabilită de însăși facultatea din Budapesta. El nu-i decât un simplu ambițios vulgar care crede să orbească lumea nepricepută cu doctoratele sale de drept bisericesc și de limbă românească, acesta din urmă dela un savant de calibrul lui... Ciocan.

Cu toate acestea socotim însă și mai

gravă incompatibilitatea morală ce se ridică împotriva lui Șeghescu.

Căci să presupunem chiar, deși nu putem admite, că Șeghescu ar avea toată pregătirea necesară pentru catedra sa. Nu este oare incompatibilitatea morală cea mai gravă între »programul« său politic și între știința pe care e chemat s'o răspândească? Sunt ce-i drept naivi și nepricepuți cari cred că între ocupația științifică a unui om și între credințele sale politice nu este nici-o legătură și că ar însemna să amesteci elemente de judecată politică în aprecierea științei care-i »obiectivă« și »imparțială« și nu are a face nimic cu luptele politice.

Nu se poate o judecată mai greșită. Indeletnicirea cu o știință presupune dragoste pentru ea. Dacă meșteșugul cel din urmă, al ciubotăriei sau al lemnăriei, cere dragoste și vocațiune, cu cât mai mult se cere asta pentru o ocupație intelectuală ca știința și mai ales pentru știința cea mai vie, cea mai puțin rece, cum e știința trecutului, a limbii și literaturii unui popor.

Este un raport personal între orice savant și știința sa. Savantul adevărat, cum trebuie să fie un profesor universitar, este un om pasionat de știința ce cultivă. Iel nu-i un simplu meșteșugar, un negustoraș care desface marfa cumpărată dela altul de dragul câștigului, ci un măiestru care muncește mănât de entuziasmul mare și curat care-l străbate pentru știința sa și pentru subiectul ce cercetează, muncește cu sete, cu o râvnă pătimășe și mistuitoare.

Cei ce cer impasibilitatea rece și moartă

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Abbazia.

De Ioan Russu-Șirianu.

Abbazia, Volosca, Ica și Laurania formează așa zisa *Riviera austriacă*. Un țărm de mare care mărginește la apus golful Quarnero, p'o lungime de cel mult 10—12 kilometri. Pământ fertil n'are nici cât o grădină dela noi, ci e numai stânci, printre cari dafinii, smochinii, portocalii și alți pomi vecinic verzi cresc formând tufe și dând întreg țărmului de mare un aspect încântător.

Pentru bogătanii Abbazia este loc de desfătare, pentru cei suferinzi o adevărată binecuvântare. Aerul ozonat liniștește și întărește, plimbările pe »Strand«, drum zidic d'asupra stâncilor dela țărmul mării, sunt o recreație; panorama pe care o ai în față, spre răsărit, e d'o rară frumsețe.

Iată de ce, începând din Decembrie, lume multă, din toată Europa, inundă aceste locuri. Iar din iunie și până în toamnă băile de mare de aici s'adresează d'asemeni. Abbazia se și poate compara cu ni care stațiune balneară din Europa. Nu are joasă mării dela Ostende, adevărat, dar are în schimb marea și marea și îți oferă munții, acoperiți de zăpadă și este un centru de excursiuni nu numai pe munții ce-i are la spate, ci și pe corăbii elegante poți face excursiuni în insulele din golf, până departe de Dalmația, apoi la Pola, Triest și Veneția. Cu vrea aier de mare, plimbări recreatoare, le are deci în Abbazia; cine e nevoit a căuta ajutor medical, d'asemeni, căci în Abbazia sunt sana-

torii moderne, cu tot confortul. Și — ceace e de importanță — poate să se aranjeze aici și cel cu mijloace bănești mai restrânse, căci alături de otelele scumpte dela țărm și din parcul d'o splendoare cum numai la Nizza și Neapoli se găsește, sunt vile și case particulare în cari se oferă penziune ori simplu locuință cu preț modest.

Trebuie să cunoști însă relațiunile. De aceea în tot cazul: fie că te duci acolo pentru a face anume cură, fie că stai pentru a schimba aierul și a te odihni, să consulți pe medicul român Crăciunescu.

În iarna aceasta, ca pretutindeni în Europa, așa și la Abbazia a fost însă o vreme excepțional de rea. Sosind acolo în 10 Februarie, am rămas încântat: era cald: 10—12 grade, în soare chiar mai mult, încât chiar oare întregi puteam sta pe băncile dela țărm. Dar peste o săptămână unde n'a dat o boră care îți intra în oase și te făcea să dormi noaptea acoperit ca în Siberia; a venit apoi șirocco, aducând ploaie, de par'că turna cineva cu găleata, ba a căzut și zăpadă mare cum de ani mulți nu s'a mai pomenit. Cât despre furtunile de pe mare, în veci nu le voiu uita. Era ceva și mareț și înspăimântător: marea părea că i răscolită până în fund, valurile veneau spre țărm cu o furie selbatică și cu o putere de neînchipuit, credeai că sfarmă în bucăți imensele stânci cari, totuși, rezistă de când e lumea. Și era un vuiet oribil, par'că ar sosi mii de trenuri. Pe la începutul lui Martie câteva zile s'a și întrerupt comunicația pe mare, iar într'o dimineață au fost prinse sfărâmurile unei bărci mari dalmațiene

(pe cari se aduce d'acolo vinul), surprinsă de furtună înainte de a fi avut vreme să se refugieze în vre-un port. Vor fi fost însă victime despre cari nu se va auzi niciodată, ci câteva familii de pescari vor aștepta zadarnic întoarcerea celor plecați să pescuiască. Ce va fi fost în marea largă, dacă în golf era atâta năprăznicie?

Și totuși, chiar p'atunci au plecat din Fiume vapoare, cari duceau pe emigranți în America... Adevărat, că nu era zi în care să nu cetim în ziarele italienești că au murit pe vapor în câte o zi și câte 7—10 nenorociți de emigranți... De pe Strandul dela Sud al Abbaziei, mai ales de pe terasa cafenelei Quitta, se vede foarte bine plecarea din portul Fiumei ai acestor vapoare.

Odinioară, nu chiar de mult, locuitorii Rivierei austriace au fost italieni. Puhoiul slav din Istria și Carinthia s'a lăsat însă cu atâta putere în jos, spre mare, încât așa zicând i-a desființat pe italieni; azi în comunele Rivierei abea se mai găsește câte un italian, ici-colo, funcționar ori negustor. Cei săraci și-au vindut casele adăpostite printre stânci și tufe, pierind fără urme... S'a petrecut obicinuitul proces dintre cei puțini și izolați și între masa, care se impune și cucerește în virtutea numărului.

Riviera austriacă, din punctul acesta de vedere, nu se poate compara cu cea italiană ori franceză. Nu întâlnești aici, la fiecare pas, italieni veseli, o populațiune în mijlocul căreia îți e drag să stai, ci niște sloveni greoi, mofluzi, urâți... Dar nici popor mai muncitor n'am văzut. Noi, românii, am muri de foame dacă ne-ar așeza cineva pe locurile acelea stâncoase unde nici iarbă nu crește.

dela savant, confundă sentimentele acestea cu obiectivitatea lui științifică. Savantul va înlătura orice preocupări străine științei, însuflețit de dragostea adevărului curat, dar dragostea asta totuși este neapărat un motiv de ordin sentimental, deci foarte subiectiv și arată că obiectivitatea științifică nu exclude ci dimpotrivă presupune subiectivismul pasionat pentru știință.

Dar cum va putea avea dragoste adevărată pentru subiectul său deputatul Oraviței, ales cu program potrivit neamului său? Cum va putea el vorbi cu dragoste adevărată despre limba și literatura românească pe ai cărui vrășmași îi slujește pe față? Cum va putea infiltra elevilor săi simpatie și iubire pentru poetul »Sentinelei Române« sau al »Ostașilor noștri«, Vasile Alecsandri?

Dar nu va refuza-o, cum nu a refuzat nici mandatul dela Oravița, câștigat prin mituire, terorizări și prin brutalități fără de seamă. Ministrul a știut pe cine alege, la numirea cui ține cu îndărătnicie. A pune la catedra asta un profesor adevărat, un savant cu pregătire și cu dragoste pentru știința sa, ar fi să facă un serviciu limbii și literaturii, un serviciu poporului și culturii românești și tocmai aceasta este ceia ce ministrul dorește să împiedice. Cel mult ne putem aminti că au fost oameni, printre noi chiar, cari au adus elogii dlui Apponyi ca celui mai cult, celui mai »intelectual« dintre oamenii politici unguri...

Cum ar putea trezi admirație și durere pentru soarta poporului de a cărui durere și jale s'a inspirat, a patimit și s'a mistuit în noaptea nebuniei poetul »Epigonilor?« Și cum ar putea să destăinască nota intimă, specific românească a »Mamei«, a »Doinei«, a »Baladelor și idilelor« lui Coșbuc acela care nu simte pentru ele decât ură și nu se gândește decât la câștigul ce poate trage din nimicirea acelei note românești?

Slovenii trăiesc făcându-și case ca niște mici castele, au școale frumoase, știu carte toți și mai presus de toate nu auzi să se fure p'acolo... La Capitănie și Primărie (în Volosca), două palate superbe de piatră, par'că ești în biserică, așa liniște este, și nu răsună de cearta pricinășilor ca pela judecătorii și primăriile dela noi. Aici toți lucrează, n'au vreme de pricină; am văzut femei cari ziua întreagă cară marfă în spate, urcând dealul și sute de trepte, cu povară în cât noi doi inși n'am birui... Poporul acesta strașnic este o primejdie nespusă pentru italieni. Lângă Fiume, de pildă, în vre-o cincisprezece ani, slavii au ridicat un oraș (Susak) care azi mâne rivalizează cu portul de veacuri și ajutat de toate guvernele; un redactor dela »Voce del Popolo« îmi spunea îngrijit că slavii câștigă teren în Fiume: pe Corso, una din cele mai frumoase case, un palat, este proprietate croată... Și se întind pe întreg litoralul Adriaticii, amenințând și Triestul... Va trebui să trecem în Italia, pentru a găsi italieni... Dar și farmecul acestui litoral dispare și numai istoria va mai păstra amintirea Liburniei d'odinioară, rassa latină dispare aici din fața rasei slave care apasă dela nord.

E adevărat miracol, că în mijlocul acestei mase antropitoare slave, cele câteva cătune de români istrieni se mai susțin încă... Dacă nu se vor lua însă măsuri extraordinare în favorul lor, peste o generație-două ajung și ei pe urma italienilor dela Riviera austriacă.

Românul care se va duce să caute fie desfătare, fie liniște în Abbazia, va fi stăpânit de gândul trist, că se află în mijlocul gintei sale care se stinge.

Nu, predarea limbii și literaturii românești pentru iel este o imposibilitate psihologică și dacă Șeghescu ar mai avea un rest de rușine și de dragoste pentru neamul său ar trebui să o refuze.

Nu este lipsa de cultură adevărată, nu este nepricepere pentru știință ce-l face pe d. Apponyi să ție la candidatura lui Șeghescu, ci dimpotrivă înțelegerea ei și a importanței ce are pentru întărirea conștiinței naționale, a naționalității însăși.

Dacă la universitățile noastre am avea un tineret conștient și hotărât, el ar trebui să împiedice lecțiunea de deschidere a unei astfel de unelte, a acestui pângăritor și nimicitor a tot ce este românesc, limbă și știință românească. Cât pentru fondurile noastre de burse, facem cu toată seriozitatea propunerea ca ele să dispenseze de aici încolo pe bursierii lor de-a se mai înscrie la cursurile de limbă și literatură românească, îndatorire care până astăzi li-se pune drept condițiune. Caci decât astfel de știință și astfel de profesori, propagatori ai neștiinței, ai corupțiunii și tradării, mai bine fără de ei și fără de catedrele românești dela universitățile noastre.

Memorandul episcopatului nostru gr-or. contra proiectului despre congruă Episcopatul nostru gr-or și-a formulat întrun memorandum excepțiile contra proiectului despre congruă, care atinge prin multe dispoziții ale sale în mod grav drepturile autonome ale bisericii ortodoxe. Memorandul a fost prezentat zilele trecute prin P. S. Sa episcopul Aradului Ioan I. Papp ministrului de culte.

Diplomații la Majestatea Sa. La prânzul diplomatic ce s'a dat Sâmbătă la Schönbrunn a luat parte și ambasadorul Serbiei, d. Simici. Majestatea Sa s'a întreținut mai multă vreme cu el, fără să atingă însă chestiunile politice, ci s'a interesat numai de starea sănătății ambasadorului, care e reconvalescent.

CONVENTIA CU ROMÂNIA INCHEIATĂ. Cetim în »Viitorul«: Guvernul român ajungând la o deplină înțelegere, cu guvernul Austro-Ungar, în privința condițiilor reînnoirii convenției de comerț dintre România și Austro-Ungaria, s'a hotărât încheierea acelei convențiuni, Austro-Ungaria acceptând toate cerințele României.

Majestatea Sa merge la Budapesta. Ziarul oficios »B. T.« anunță că Majestatea Sa împăratul va sosi către sfârșitul lunii April la Budapesta ca să petreacă acolo vreme mai îndelungată.

Pregătirile de războiu și presa. În numărul de azi al ziarului oficios a apărut ordinațiunea ministerială dela vale:

Deoarece asupra măsurilor militare unele ziare au publicat astfel de articole, cari pe lângă că agită în mod neîntemeiat populația, mai indică și dislocarea și mișcările puterii armate, ministrul ungar oprește ziarelor publicarea comunicatelor referitoare la situația, mișcările, puterea și activitatea armatei, la starea fortărețelor și fortificațiilor, precum și comunicatele asupra armamentului, revizitelor și proviziunilor armatei, asupra cantității lor sau asupra alimentelor a locului unde se află alimentele, a cantității și calității sau a transportării lor. Comunicatele de natura aceasta se vor pedepsi în temeiul articolului 456 a legii penale din 1878 cu închisoare de stat până la 5 ani și pedeapsă în bani până la 4000 fiorini. Opreliștea aceasta nu se întinde și asupra comunicatelor ziaristice ale guvernului. Budapesta, 20 Martie. ss. Wekerle.

Declarațiunile

făcute de d. Ion I. Brătianu, președintele consiliului de miniștri, la cameră și senat, în ziua de 17 Martie 1909 asupra situației guvernului.

La cameră.

...După ce am lămurit aceste două puncte incidentale, mai am încă un răspuns de făcut la o chestiune precisă a d-lui Fleva. D-sa ne întreabă: de ce nu cerem anchetă parlamentară? Nu cer anchetă parlamentară, pentru că cred că ancheta parlamentară nu este cuviincios s'o ceară, decât acela care este în joc și că a fi cerută o anchetă parlamentară de către un altul, este a pune în suspiciune buna credință a aceluia contra căruia s'ar cere ancheta parlamentară. (Aplauze). Ori, d-lor, un singur moment n'a fost în spiritul meu bănuială de felul de care a vorbit d. Fleva, pentru că într'altfel nu m'ași fi separat de generalul Averescu pentru a-l lăsa în rândurile armatei; ori cât de mare ar fi simțul demnității care îl am pentru mine și pentru colegii mei, nu admit ca cineva care ar fi nedemn de a mai rămâne pe banca ministerială, din punctul de vedere al corectitudinii, ar mai putea să suporte galoanele de general. (Aplauze prelungite)

D-lor, pentru un om cu simțul demnității, astfel cum se înțelege în sensul modern al cuvântului, n'ar fi fost nevoie de asemenea explicațiuni, d-le Fleva. (Aplauze prelungite).

D-lor, viu acum la partea politică a chestiunii: de ce am crezut necesară modificarea guvernului, și de ce s'a prezentat guvernul înaintea d-v. astfel cum este format astăzi?

Pentru că am constatat că s'a făcut în jurul ministrului de războiu o atmosferă care credeam că nu este aceea atmosferă de simpatie și de serenitate, care trebuie să fie în jurul capului administrațiunii militare. Respectul și dragostea pe care o am pentru asemenea instituțiune, imi impuneau datoria ca să depărtez orice fel de dificultăți cari ar fi putut să întunece atmosfera necesară unei asemenea instituțiuni. (Aplauze prelungite).

Iată, d-lor, pentru ce am crezut necesară modificarea cabinetului pe care am cerut-o Majestății Sale Regelui.

Cum am reconstituit cabinetul? Aceasta să-mi permită d. Fleva să o consider ca o chestiune pe care să o fi supus întâiu Majestății Sale Regelui și pentru care să nu am nevoie de aprobarea d-sale; nu am nevoie decât de aprobarea majorității care mi-o va da sau nu mi-o va da. (Aplauze prelungite).

Tot ce poate să știe e, că mi-am asigurat formațiunea cabinetului astfel încât în sânul său e o unitate de vederi și o încredere reciprocă absolută, fără care un guvern nu poate să fie tare și nu-și poate asigura menirea.

Deasemenea asigur pe d. Fleva, că faptul că este un civil în capul administrației războiului, nu poate să pericliteze preparațiunile de războiu; acestea de sigur ne sunt nouă tot atât de prețioase cât sunt și onor. d lui Fleva. (Aplauze). Ar fi de ajuns să reamintesc exemplul recent al prezenței d-lui Sturdza în capul ministerului de războiu.

Dacă informațiunile diplomatice pe care d. Fleva le are, îl face să creadă în iminența unui războiu, îi reamintesc că singurul războiu pe care l-am avut în viața noastră constituțională actuală, a fost făcut având în capul ministerului de războiu un civil. (Aplauze prelungite). Eu ași zice mai mult, sunt convins, că avem în armata noastră capacități suficiente pentru ca ele, puse la muncă, chiar de un civil, să desvolte forțele militare astfel cum este dorința noastră a tuturor (aplauze), sunt convins și dorința d-lui Fleva.

De aceea d-lor, din toate cele ce s'au întâmplat, eu constat un rezultat, care de sigur a motivat interpelarea dlui Fleva, și care nu va scăpa simțului politic al majorității, precum nu a scăpat simțului politic al dlui Fleva, este că cele întâmplate sunt o confirmare a situației ministerului, chiar în ochii aceluia, cari ar fi putut bănui după spusele amicilor dlui Fleva că ministerul de astăzi este un »interimat«. Faptul chiar că tocmai astăzi se aruncă această acuzațiune, probează cât de tare a durut pe d. Fleva și pe cei cari și-au închipuit că guvernul este un guvern provizoriu, faptul că s'a dat o probă oficială și vădită a stă-

rei lui definitive. (Aplauze prelungite și îndelung repetate.)

La senat.

Dlor, suntem în curs, d. Disescu și cu mine, să stabilim o tradițiune, aceea că de câte ori voi fi președinte al consiliului, d-sa să mă interpeleze cel dintâiu. Dacă în viața politică care urmează între diferitele formațiuni, ar binevoi să mi facă viața agreabilă pe aceste bănci, ași voi să am cât de des interpelări de acest fel din partea dlui Disescu.

Dlor, încep prin a glumi astfel pentru că nu cred că un om cu atâta experiență ca d. Disescu să fi vrut să stabilească serios comparații între cazul generalului Averescu și cazul generalului Anghelescu, și să fi înțeles că retragerea generalului Averescu din minister, cum zicea d-sa, nu se poate face decât printr-o anchetă parlamentară. Răspunsul care l-am dat la cameră nu satisface pe d. Disescu. Eu am zis că nu ași cere o anchetă parlamentară decât atunci când bănuim corectitudinea aceluia, contra căruia o cer. Dar am adăugat că în asemenea caz ași fi crezut prezența unui militar tot atât de puțin la locul său pe banca de ministru cât și în rândurile armatei. Faptul că generalul Averescu rămâne în rândurile armatei, arată destul de clar că toată acuzațiunea pe care d. Disescu o stabilea acum, nu constituia decât o geometrie hipotetică.

D. C. G. Disescu: Nu l-am acuzat.

D. Președinte al consiliului: Ziceți că pentru d-voastră rămâne vinovat întrucât nu e anchetă parlamentară.

In realitate f ptele stau astfel: sunt simple și clare.

Am constatat că se stabilise în parlament o atmosferă care am crezut eu că nu convine să existe în jurul ministrului de războiu.

Pe de o parte, frați vrăjmași ai d-lui Disescu duceau o campanie violentă, pe de altă parte cu o violență tot atât de rău făcătoare amici politici ai d-lui Disescu luau poziție contra acelor inimi pe chestiunea ministrului de războiu.

Eu, ca șef al guvernului, am crezut că nu e bine ca atmosfera aceasta să se supraescite, și ca instituțiunile noastre militare să se desvolte în asemenea atmosferă, — am crezut, prin urmare, că aveam un motiv politic de a face remanierea pe care am făcut-o, d-le Disescu.

Acum că bine am făcut sau rău am făcut aceasta — permiteți-mi să vă spun, fără a întrebuința, cum ziceați d-voastră, declarațiuni vane, — este o afacere între mine și majoritate.

Aici intervine rolul meu de șef al guvernului și de șef al partidului. Colaborez, cum înțeleg eu, cu majoritatea. Eu judec unde am eu să ascult de simțământul ei și unde trebuie să i cer ei ca să mă urmeze în actele de guvern determinate de mine. (Aplauze.)

Aceasta este prima condițiune a vieții parlamentare între un guvern constituțional și majoritatea care-l susține și de la care, să-mi permită d. Disescu, să nu mă depărtez. Cu această declarațiune, cred că d-sa va fi mulțumit. (Aplauze.)

Budgetul general al statului român.

Se prezintă cu un spor de 24 milioane față de anul trecut.

Proiectul de lege pentru bugetul general al statului pe exercițiul 1909—1910 se prezintă cu cifra totală de lei 435 milioane față cu bugetul de 411 milioane al exercițiului 1908—1909.

Cheltuielile totale se împart asupra diferitelor ministere în modul următor:

Budgetul ministerului de finanțe în sumă totală de lei 182.445.263 față cu 176.845.247 din anul trecut, adică cu un spor de cheltuieli de 5 mil. 600.016 lei. Plusul cel mare la acest minister provine din adausul de 1.349.480 la regia monopolurilor statului și 3.002.601 la datoria publică.

Budgetul ministerului lucrărilor publice. — Acest buget se prezintă cu un spor de 4.405.949 lei. Acest spor a fost cerut de direcția C. F. R., serviciul maritim și serviciul navigației.

Budgetul ministerului de războiu stabilit la suma de 56.178.668 lei, cu un spor de 2 milioane asupra bugetului trecut. Acest spor este cerut de soldă, hrană și materiale.

Budgetul ministerului de interne trece dela 39.526.583 lei la 44 mil. 584.746 lei, cu un spor total de 5 mil. 058.162.

Urcările de cheltuieli sunt la administrația centrală, din cauza măririi fondului pentru siguranța publică.

Vine apoi administrația județelor cu un spor de 1.253.028 lei și jandarmeria rurală 762.509 lei.

Direcția poștelor are un spor de 1.850.000 lei; iar direcția sanitară cu 400.000 lei.

Budgetul ministerului de culte se urcă la 40.642.216 lei față cu lei 38 mil. 706.250 din anul trecut, sporul fiind de 1.935.966 lei. Cea mai mare parte din acest spor, adică 1.184.011, este întrebuințat pentru învățământul primar. La învățământul profesional și particular s'a adăugat 151.902 lei; la cel secundar și superior 548.318 lei.

Administrația Casei școalelor se urcă cu 274.896 lei; iar Casa bisericii scade cu 204.929 lei.

Budgetul ministerului de justiție se urcă la 10.434.238 lei, cu un spor de 816.718 lei peste bugetul trecut.

Sporul acesta se adaugă la Curțile de apel, unde se înființează o nouă secție la București; la tribunale și la judecătoriile de ocoale.

Budgetul ministerului agriculturii și domeniilor se prezintă cu suma de 7.317.575 lei, cu un spor de 305 mii 931 lei.

Budgetul ministerului de externe are un adaus numai de 93.111 lei, întrebuințat aproape întreg la urcarea oare căror apunamente.

Budgetul ministerului de industrie se prezintă cu suma de 2 mil. 220.000 lei, adică cu un plus de 1 mil. 148.762 lei, față de anul trecut.

Budgetul consiliului de miniștri rămâne ca anul trecut în cifra de lei 58.370.

În expunerea de motive a acestui proiect de lege, d. E. Costinescu, ministru de finanțe, face constatarea că, multămită sistemului nostru de bugete, cu excedente astăzi, ne putem fâli că situațiunea noastră financiară este mai clară și mai solidă decât a tuturor statelor cari își măresc datoria publică pe fiecare an.

Să veghiăm.

Din mai multe comune ale cercului electoral Ileana-mare se ridică plângeri, că comisiunea însărcinată a stabili, respective a corecta lista alegătorilor șterge cu droaia numele alegătorilor români din listă, deși aceștia plătesc dări ca nici odată mai înainte de mari, dări cari ating măsura legală și pe baza căroră și-au putut exercita dreptul de vot la alegerea deputaților dietali.

Dela reînăugurarea activității parlamentare a românilor din țările coroanei sftului Ștefan, din an în an sunt ciuruiți alegătorii români, încât azi în multe locuri din zeci de înși abia au rămas în listă doi-trei, și aceștia oameni »probați«, diregători în sat, cari mai înainte încă au »ținut cu puterea oficioasă«.

D. Dr. T. Mihali a advertisat factorii competenți despre abuzurile volnice a acestor comisiuni. Prefectul (fișpanul), ce-i drept, i-a făgăduit, că va veghia și dacă eventual s'ar face abuzurile, le va urmări.

Probabil, că nu numai în cercul dlui Mihali, ci în toate cercurile românești se va continua și în anul acesta ciuruirea alegătorilor români, căci nu e exclusă eventualitatea ca să mai trecem peste o alegere tot pe baza legii actuale înainte de a se vota noua lege-parodie a sufragiului universal. Mai mult ca oricând au deci datorința toți românii, mai ales conducătorii cărturari, să controleze neadormit abuzurile și să se facă la vreme reclamațiile și recursurile cuvenite. Indolența va fi un neiertat păcat, ce va trage după sine dezastre necalculabile.

Precum suntem informați dl Dr. Mihali a dat de știre în comunele din cercul său, că toți cari vor fi scoși pe nedreptul din lista alegătorilor, sau cei cari au dreptul și nu ar fi induși în listă, să se prezinte în cancelaria d-sale din Deș, ori să-l avizeze prin poștă, și li-se vor face gratuit reclamațiile și recursurile. Toți advocații și toți cei chemați în toate locurile ar trebui să o facă aceasta!

E peste măsură îngrijitor, dacă chiar și

în aceste vremuri cu signatura războiului puterea administrativă și uneltele ei ar perzista în năravurile vechi ale volniciilor revolțătoare.

Argus.

Conferința dlui N. Iorğa.

Serata ligei culturale.

Aseară la obicinuita serată a Ligei Culturale, secția București, a vorbit d. N. Iorğa, secretarul comitetului central al Ligei. Sala dela Ateneu a școalei de bele-arte nu mai putea cuprinde lumea și mulți au trebuit să plece, spre a reveni cu alt prilej — poate într-o sală și mai încăpătoare a ligiștilor care sporesc mereu, ca o tinără oaste cuceritoare de inimi. Și de astădată azistau numeroși ofițeri, studenți, doamne și domnișoare.

D. Iorğa a vorbit despre românii macedoneni în legătură cu Turcia nouă. Conferințarul arată că interesul nostru național față cu românii din Turcia și din Grecia nu poate fi decât cultural, revendicările politice fiind excluse prin însăși imposibilitatea unei anexiuni teritoriale. Dar oamenii noștri politici n'au înțeles problema astfel, ci au stricat mai mult decât au ajutat românilor prin nechibzuitul sprijin »budgetar« și prin transmiterea pasiunilor politice, liberale și conservatoare, în tabăra fraților depărtați. Astfel în loc să li-se dea românii macedoneni o pătură conducătoare naționalistă și mase populare conștiente de naționalitatea lor, s'au »importat« în țară la noi tinări aromâni candidați la slujbele statului, — »partea noastră cea mai delicată«, observă conferințarul în mijlocul ilarității generale.

Continuând, d. Iorğa, arată că pînă la 1700, românii din Turcia nu aveau și nu puteau avea o conștiință națională în statul turcesc care le respecta viața religioasă. Abia în a două jumătate a secolului XVIII, cînd isteji și harnicii aromâni iau în mînă comerțul mare al Orientului cu Apusul, încep să răsără zorile vieții lor naționale conștiente. Prin »companiile de comerț« zise grecești, dar în realitate aromânești, — dela Brașov, Sibiiu, Peșta și Viena — aromânii cîștigă însemnate capitaluri și cultură mai largă; apoi prin contactul cu ardeleii, treziți de noua școală națională, sunt hotărîți și ei a dezvolta o puternică activitate culturală românească. Apar cărți ale lor, în dialect și în limba literară; se impun oameni cu oarecare celebritate ca Boiadji, Cavaloti, etc. Trăiesc și la București aromâni de aceștia și dela dinșii va fi aflat Stolnicul Cantacuzino, unchiul lui Vodă Brîncoveanu, despre »cușovlații« frați de sînge și de graiu cu românii din Dacia. Cu renașterea Principatelor, renaște conștiința națională aromânilor macedoneni, care căzuseră iarăși în apatie după epoca glorioasă de pe la 1770—1800.

În a două jumătate a secolului XIX, Apostol Mărgărit întemeiază cu ajutorul statului românesc școalele naționale din Macedonia. După războiul glorios din 1877, dacă noi am fi făcut politica înțeleaptă și firească a unei apropieri de Turcia, am fi dobîndit succese și mai mari. Dar, în loc de această politică, noi ne-am multămit cu succese efemere, scump plătite sublimiei Porți și Patriarhatului grecesc, — deoarece cu pun-gile noastre de aur nu dobîndirăm decât mitropolii invizibile ca fericitul Antim sau »iradele« fără nici un efect practic.

Terminînd, d. Iorğa exprimă convingerea că astăzi este momentul cel mai potrivit spre a dobîndi dela Turcia nouă foloase naționale reale pentru aromîni. Pe lîngă activitatea frumoasă, dar nu exclusiv importantă a d-lor dr. Mișca și N. Bațaria, reprezentanții aromîni în parlamentul turc, noi trebuie să căutăm a crea în Turcia mase de aromîni conștiente de naționalitatea lor și a le organiza acolo la dinșii acasă, o viață culturală, economică, religioasă și socială cu totul autonomă, independentă de ambițiile și capriciile politicianilor din statul român.

Publicul a răsplătit cu aplauze repețite conferința d-lui Iorğa. A urmat apoi programul artistic, cu d-nii Asador, flautist, P. Cotunescu, solist, și d-na și d. Mihalescu, dela Teatrul Național, cari au spus excelente monoloage.

Din România.

Dela Creditul Rural. D. V. Missir a fost ales președinte al consiliului de administrație al creditului rural, iar d. Constantin Olănescu, s'a ales vicepreședinte.

Exportul de vite. În urma încheierii convenției comerciale cu Austro-Ungaria prin care se permite României exportul de vite tăiate, guvernul a luat măsuri să construiască abatoare sistematice la toate punctele vamale dela graniță.

Felicitări pentru nașterea principesei Ileana. M. S. regele a primit, din partea M. S. regelui Serbiei, o scrisoare de felicitare, drept răspuns la notificarea ce i-s'a făcut de către suveranul României, pentru nașterea A. S. R. Principesei Ileana. Exc. Sa D'Ristitch, trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al Serbiei, a avut onoarea a remite M. Sale regelui scrisoarea de notificare.

*

Acordarea drepturilor politice tuturor românilor din Dobrogea. Senatul a modificat în secțiuni proiectul de lege pentru acordarea drepturilor politice la dobrogeni, acordând acele drepturi tuturor românilor deveniți proprietari în Dobrogea.

Iată cum a fost modificat acel proiect:

Art. 1. — Se acordă locuitorilor din județele Constanța și Tulcea, după distincțiunile de mai jos, întregimea drepturilor politice recunoscute românilor prin Constituțiune.

Art. 2. — Fiecare din aceste județe va alege câte doi deputați în colegiul I și câte unul în colegiile II și III precum și câte doi senatori în colegiul I și unul în colegiul II;

Colegiile electorale se vor constitui conform art. 59, 60, 61, 68 și 69 din constituțiune.

Art. 3. — Vor avea dreptul de alegător:

a) Locuitorii cetățeni otomani, cari aveau domiciliul real în Dobrogea în ziua de 11 Aprilie 1877, și descendenții lor născuți în urmă, întrucât vor proba că nici unii nici alții n'au emigrat sau nu s'au bucurat de vre-o protecțiune străină;

b) Români din orice stat, fără privire către locul nașterii, proprietari de imobile în Dobrogea și domiciliati acolo în ziua promulgării legii de față, întrucât ei ar fi declarat că renunță la orice protecțiune străină sau vor face o asemenea declarație cel mai târziu șase luni după punerea în aplicare a legii de față.

Copiii minori ai acestor români, dacă voiesc să se bucură de drepturile prevăzute în această lege, vor fi latori să facă declarațiunea vorbită mai sus, în șase luni dela ajungerea lor la majoritate.

*

Un poet nou: P. Cerna. — Conferința lui I. Rădulescu Pogoneanu. Duminecă seare d. profesor I. Rădulescu Pogoneanu a ținut la societatea femeilor române o conferință subiectul »Un poet nou«. D-sa a spus că printre scriitorii tineri de astăzi, unul care se revăță prin talentul său puternic este poetul P. Cerna, ale cărui scrieri îl apropie și prin formă și prin fond de Eminescu. D. Rădulescu-Pogoneanu a citit mai multe poezii ale d-lui Cerna printre care a revelat: »Imn către pace«, »Iisus«, »10 Maiu«, »Spre Bucovina« și »Zile de durere« în care autorul a descris ceea ce a simțit cu ocazia războaielor din 1907. Dintre poeziile lirice a citit »Tor quarto către Leonora« și »Șoaptă«, iar dintre poeziile descriptive »Din peșteră«.

*

Politice. Ziarele oficioase desmint știrile că d. general Averescu ar fi fost numit inspector general al cavaleriei și d. general Hartel, comandant al brigăzei a II-a de artilerie.

Aceste numiri fuseseră decise Joi dar s'a revenit asupra lor din motive politice și e probabil că în cele din urmă se vor face.

Proiectul pentru modificarea legii învoielilor agricole a fost admis de patru secții ale Senatului, cari au ales delegați pe d-nii I. Pr. Dumitrescu, Neron Lupascu, I. Dumitrescu-Agraru și Bogdan Buicliu.

Secția I-a a discutat și ieri mult acel proiect de lege. D. Brătianu a trebuit să stea în acea secțiune până la orele 7 seara.

Unii d-ni senatori nu admit ca învoielile agricole nescrie să fie socotite ca nule, cum prevede proiectul.

După ce Senatul va vota legea Sinodului, va lua în discuție legea pentru acordarea drepturilor politice la dobrogeni.

D. Nacu, raportorul acelei legi, și-a depus ieri raportul care se va distribui azi la Senat.

Din Străinătate.

Inarmările Angliei. În Camera engleză ministrul de războiu Haldane a dat zilele trecute interesante amănunte asupra stărei armatei. Armata teritorială — a spus ministrul — a crescut în ultimele șapte săptămâni ale anului 1909 cu 30.000 soldați și ofițeri. Statul major a pregătit o serie întreagă de planuri de apărare. Au fost considerabil întărite și coastele parte cu trupe regulate, parte cu unități ale armatei teritoriale. Este de părere că în urma acestor măsuri, o invazie din afară va fi imposibilă. Guvernul se ocupă cu planul de a se aplica în războiu baloanele dirigiabile, aeroplanele precum și cu introducerea mașinilor mitralieze. Ministrul a promis, că în luna lui Iulie va avea loc, la Aldershot, mobilizarea unei divizii cu efectiv de războiu pentru ca să se vadă noua organizare a marilor divizii.

Zile de nesiguranță.

Acțiunea diplomatică.

Criza europeană a intrat în stadiul hotărâtor. A sunat ceasul suprem pentru cei chemați să mântuiască pacea Europei. Soarta conflictului austro-sârb atârână de intensitatea activității diplomaților, cari acum trebuie să-și puie în cumpănă toată destoinicia și priceperea lor. În barourile externe ale marilor puteri se muncește cu un zor febril pentru aflarea modalităților aplanării, căci toate statele se tem de înfricoșatul necunoscut spre care le târește războiul, toate se înfioară de complicațiile catastrofale ce pot naște din cea dintâiu ciocnire cu armele. Vorba lui Bismark: »Putem cunoaște cu toții începutul, sfârșitul însă ne rămâne necunoscut«.

În politică toate lucrurile par atât de simple, dacă privim numai înfățișarea lor exterioară ori senzul lor juridic, privite însă sub raportul substanței lor viețuitoare totul se complică, totul ia o înfățișare mai serioasă, mai enigmatică. Căci cine poate proci, cine poate prevedea reverimentele primejdioase ce pot naște din iritațiunea svăpăiată a spiritului public sârbesc, care atât de greu se va resemna în conștiința risipirii celor mai frumoase aspirațiuni ale sale.

Pentru azi avem informațiunile dela vale:

Declarațiile prințului moștenitor austro-ungar.

Londra, 21 Martie. — Corespondentul din Viena al ziarului »The Times« comunică că prințul moștenitor al Austro-Ungariei a spus unei persoane, care se bucură de deosebita sa încredere, că războiul poate fi evitat.

Cercurile au devenit azi iar optimiste și pline de speranță că conflictul austro-turc va fi rezolvat pe cale pacinică.

Părerea aceasta e bazată pe faptul că Austro-Ungaria a amânat trimiterea notei sale și că, după un comunicat semioficial sosit din Belgrad, guvernul sârb ar fi dispus să dezarmeze, dacă puterile ar garanta că nu va fi atacată de Austro-Ungaria.

Aehrenthal face declarațiuni liniștitoare.

Ministrul de externe, baron Aehrenthal a declarat față de o personalitate marcantă că toți factorii competenți ai Austriei doresc ca pacea să fie menținută. Ultimele evenimente sunt de natură de a întări speranța că războiul se va putea evita.

Baronul Aehrenthal nu crede că lucrurile vor ajunge până la un războiu și a afirmat că iubirea sa de pace este împărtășită de întreg poporul austriac.

Propunerea lui Tittoni primită de Franța, Anglia și Germania.

Roma, 21 Martie. Se anunță din ministerul de externe că Franța, Germania și Anglia ar fi declarat că aderă la propunerea ministrului de externe Tittoni relativ la chestiunea sârbească. Rusia a cerut mai întâiu câteva deslușiri asupra unor anumite lucruri și se speră că și ea se va asocia astăzi la propunerea Italiei.

Toate acestea înseamnă un succes diplomatic însemnat al lui Tittoni și se crede că poziția lui s'a întărit foarte mult.

Scrisoarea Țarului către împăratul Wilhelm.

Berlin, 21 Martie. Un diplomat, în măsură de a cunoaște intențiunile Țarului și ale guvernului, a declarat unui ziarist că Rusia nu este dispusă a se încurca într'un război. Țarul a scris acum câteva zile împăratului Wilhelm și i-a comunicat că el și guvernul rusesc sunt hotărâți a menține pacea.

Motivele, cari impun Rusiei această atitudine, sunt de natura financiară, politică și militară.

În ce privește motivele de natură financiară, diplomatul a declarat că la atitudinea pașnică a Rusiei a contribuit foarte mult faptul că grupul financiar din Franța a comunicat guvernului rusesc că nu poate accorda împrumuturi pentru scopuri militare.

Armata muntenegreană gata să năvălească în Austria.

Sofia, 21 Martie. Relativ la știrile relatate cumcă Muntenegru și-a mobilizat numai o brigadă și a trimis-o spre Spizza, după știrile oficiale de aici se spune, nu numai că Muntenegru și-a mobilizat toată armata lui regulată, ci a trimis milițiile la granița austriacă.

Unde se vor întâlni cele două armate?

Belgrad, 21 Martie. Pregătirile de războiu ale armatei sârbești sunt bazate pe supoziția că armata austriacă va trece Sava între Gradiște și Smedria.

Dacă armata sârbă va fi bătută aici, ea se va putea retrage până la Rutnici.

Sârbii cer războiul.

Sofia, 22 Martie. Din Belgrad sosește știrea, că comitetul apărării naționale a publicat un manifest, prin care declară, că războiul este inevitabil. Regele și prințul moștenitor s'au convins, că numai printr'un războiu Serbia poate să obțină ceva.

Îți cade părul??? N'ai decât să folosești **spiritul pentru păr „Petrol“** a lui **Kulka** care e cel mai sigur mijloc în contra căderii părului și a mătreței. După o folosință de 2-3 zile vom obține rezultate sigure. Prețul unei sticle cu oesplificare a modului de întrebuințare în l. română 2cor.

Săpun de crin, pudră de crin, preparate cozmice de prima calitate.

Mijloc probat pentru îndepărtarea plastrurilor, alunițelor, și pentru creparea pielei și a mâncărimit de piele. **Scutit prin lege.** — — — — —

Prețul unui borcănel de cremă de crin 1 cor.
» unei bucăți » săpun » » 1 »
» » cutii » pudră » » 1.20 »
Se pot căpăta dela farmacia la „**Vulturul negru**“ alui **Kulka Emil** din **Timișoara-Cetate** (Temesvár-Belváros). Nr. telef. 645

Milovanovici împăciuitor.

Ziarul »Neue Freie Presse« publică un interviu cu d. Milovanovici, care a declarat că, puțin nu au făcut încă un nou demers și că ar bine să-l facă și aceasta înainte ca Serbia să permit noi propuneri din partea Austro-Ungariei.

D. Milovanovici spune că a fost în totdeauna un mic și apărător credincios și convins al păcii și este încă și azi și că năncetat a făcut totul pentru menținerea păcii.

Dorește nu numai menținerea păcii între Serbia și Austro-Ungaria ci și a face relațiunile reciproce mai amicale și mai cordiale. D-sa precum și în trecut guvernul va fi și în viitor călăuzit de această direcție; depinde și de Austro-Ungaria ca aceasta să se realizeze. Guvernul sârb va cerceta noua viață a Austro-Ungariei cu cea mai mare bunăvoință pentru a putea să dea un răspuns mulțumitor.

Construirea unui lagăr pe Drina.

Sofia, 22 Martie. — După știrile sosite din isvoare demne de toată încrederea, sârbii au construit în apropiere de Valiewo pe țărmul râului Drina, un lagăr întărit cu număroase tunuri de caldru mare. Turcia a luat măsuri pentru apărare.

Belgradul părăsit, funcționarii se retrag la Niș.

Belgrad, 21 Martie. Evenimentele din Belgrad inspiră încă idei pesimiste. Pretutinteni se observă mari pregătiri de războiu. În ultimele 48 de ore s'au luat măsuri pentru părăsirea Belgradului. Înălți funcționari de stat sunt gata să părăsească capitala în cel mai scurt timp. Numeroase activități importante au fost transportate la Niș. Impresia generală este că țara e la începutul unui războiu. Cercurile militare și guvernamentale spun că guvernul nu trebuie să cedeze în chestiunea Bosniei.

Important consiliu de miniștri.

Belgrad, 21 Martie. În consiliul de miniștri ținut Sâmbătă sub președinția regelui, Milovanovici a dat relațiuni asupra situațiunii și asupra temerurilor miniștrilor plenipotențiar englezi și francezi la Belgrad care merg până acolo, în cât spun că Serbia trebuie să cedeze cu orice preț pretențiunilor austriace. Aceștia au mai declarat că Serbia se află în primejdie de a fi făcută răspunzătoare de compensațiunile ce s'ar naște prin izbucnirea unui războiu. Miniștri plenipotențiar englezi și italieni nu s'au unit cu această părere. Ministrul plenipotențiar rus a declarat că el nu a primit nici o însărcinare dela guvernul său ca să intervie, de unde rezultă că Serbia a făcut cunoștințe intențiunile ei pașnice prin cele două ultime note ale sale. Ca încheiere la aceste declarațiuni făcute în consiliul de miniștri, Milovanovici a spus că trebuie să aștepte sfatul guvernului rus, pentru a vedea ce atitudine trebuie să aibe Serbia față de apropiatul demers al Austriei. Dacă vederile Rusiei sunt aceleași cu ale guvernelor franceze și engleze — a declarat Milovanovici — atunci Serbia va trebui să se împace cu Austria. Asupra acestui punct s'a născut discuțiuni aprinse între Milovanovici și Pașici care înțeleg că și ministrul de războiu s'a opus intențiunilor pașnice ale lui Milovanovici.

Știrile sinodale din Caransebeș.

Știrile telefonice ce primim despre alegeștele sinodale din eparhia Caransebeșului, sunt foarte bune. Deși scrutiniul va fi numai în săptămâna viitoare, totuși chiar d'acum

se poate constata o definitivă învingere a naționaliștilor asupra păcătoșilor burdiști.

În Lugoș de pildă s'au dat 315 voturi pentru domni Al. Mocsonyi și G. Dobrin, candidatul burdist Manea, »marele proprietar«, n'a obținut nici un vot. În părțile Buziașului, Vârșetului, Iamului și Jebeliului d'asemeni voturile s'au dat pentru oamenii bisericeii, iar nu pentru uneltele scârboase ale lui Burdea.

Pe mâne vom avea amănunte mai complete.

Duplicitatea P. C. Sale Iosif Olariu.

Față de rolul de duplicitate al P. C. Sale părintelui Iosif Olariu »Drapelul« de ieri scrie:

La Oravița-montană a rămas P. O. Dn. protopresbiter Alexandru P. Popovici în minoritate de două voturi față de P. Cuv. Sa Dr. Iosif Olariu.

Respectăm voința afirmată în mod constituțional a fiecărui alegător, dar tot nu înțelegem de ce a cedat P. C. Sa Dr. Olariu cercul său sigur la Teregova... lui Dr. Petru Ionescu, ca să se îngrădească la Oravița-montană tocmai cu acele elemente, cari cu trei săptămîni în urmă au purtat cocarda de cortez a lui Șeghescu și tocmai față de un protopresbiter, care a stat la locul său în tabăra națională pînă în ultimul moment al luptei.

Oricine își putea mai curînd permite acest lux, numai P. C. S. Dr. I. Olariu, nu. Regretăm foarte mult această aberațiune, care este iarăși foarte aptă a-l compromite în ochii acelor, cari mai tîn — post tot discrimina rerum — la P. C. Sa.

Dr. Petru Ionescu și-a avut cercul sigur la Coșava, nu mai era lipsă să mai fie ales și la Teregova... cercul notoric al lui Dr. Iosif Olariu.

Astfel a ajuns Dr. Petru Ionescu deodată la două mandate. Nu știm care este mai... curat.

Cât pentru preoțimea din cercul Oraviței, într'adevăr exemplare mostre de burdiști.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 22 Martie n. 1909

— **Parastas pentru sufletul lui Coriolan Brediceanu.** Sâmbătă — scrie »Drapelul« — s'a celebrat în capela din cimitirul nostru gr.-or. român din loc, parastas pentru odihna sufletului în veci neuitatului nostru Coriolan Brediceanu. La actul acesta au luat parte atât familia, cât și mulți soți credincioși de luptă ai fericitului decedat.

— **Adunarea constituantă a secției IV Uioara a Asociațiunii.** D. Emil Pop, protopop gr.-cat convoacă la o adunare constituantă, care se va ținea în 14 April st. n. în M.-Uioara, pe toți românii din comunele aparținătoare circumscripției culturale a »Uioarei« pentru a înființa o nouă secție a »Asociațiunii«.

— **»Ne chiamă pământul«,** volumul al doilea de poezii al dlui Octavian Goga a apărut în editura »Minerva«. D. Slavici publică în »Minerva« o dare de seamă foarte elogioasă asupra volumului.

— **Dela Fundațiunea Gozdsu.** Săptămâna trecută comitetul Fundațiunii Gozdsu a ținut trei zile consecutive ședință în care s'au debătut afaceri administrative. Din rațiociniul pe anul 1908 extragem următoarele: Percepțiuni: 368.230'20 cor. erogațiuni 358.014'30 cor. sold: 10.215'92 cor. Avere: a) active: 6.807.501'04 cor. b) pasive: 610.003'00 cor. avere curată: 6.197.498'04 cor. Preliminarul pe anul 1910: a) percepțiuni: 333.560'00 cor. b) erogațiuni: 81.940'00 cor. sold: 251.620 cor. Din această sumă se capitalizează 167.746 cor. iar restul de 83.874 se va împărți ca bursă studenților.

— **Excursia elevilor liceului Carol I D.** profesor Gherghel a aranjat pentru sfârșitul lunii lunie o excursie, pe care o va face cu elevii liceului cursului superior, afară de cei din cl. VIII, prin munții Sibiului. Itinerarul excursiei va fi următorul: Plecarea dela Craiova la Sibiu; dela Sibiu la Petroșeni, excursie pe coama munților. Dela Petroșeni T.-Jiu prin defileul Lainici pe Va-

lea Jiului. Dela Tg.-Jiu la Craiova cu trenul. Taxa e de 30 lei afară de echipament și drumul de fer care va costa 20 lei și care intră în sarcina fiecărui elev.

— **Advocat nou.** Ni-se anunță din Făgăraș că Dr. Liviu Pandrea și-a deschis cancelaria de avocat în Făgăraș.

— **Conflictul austro-sârb între artiști.** Într'unul din berăriile de căpetenie din München, la Hofbräuhaus, mai mulți tineri pictori sârbi șezând la o masă au insultat pe niște pictori austrieci cari ședea la o masă învecinată. Austriacii au suferit mai întâiu insultele, dar când sârbii atinseră persoana împăratului Francisc Iosif însuși, atunci un sculptor austriac bătu pe unul dintre sârbi de-l lăsă plin de sânge. Pictorul sârb fu transportat la spital.

— **Concert Eri după ameazi d-soara Ștefi Geyer,** violonistă celebră, cunoscută și în București, chiar la curtea regală, a dat concert despre care dacă nu scriem mai pe larg, este pentru că d. Ungar, librarul (succesorul lui ifj. Klein Mór) căruia îi plac și mușterii români, căci bani n'au miros, n'a crezut de cuviință să trimită bilet și pentru ziarul nostru. Și-o face aceasta consecvent, la toate concertele pe cari le aranjează. Vom face și noi însă propagandă în — consecvență!

— **Lucruri s'abe în Făgăraș.** Reuniunile noastre de tot felul sunt un factor de întărire economică și solidaritate națională. Indeosebi reuniunile de femei sunt considerate — de fapt așa s'au și dovedit — drept pârghie pentru educația socială.

Făgărașul, ca în multe alte chestii, ține să reprezinte însă o abatere dela regulă, să facă excepție. Dar o regretabilă excepție.

Am fost, mai zilele trecute, rugați să publicăm — fie și la partea taxabilă a ziarului nostru — afacerile petrecute în sânul reuniunii femeilor române din Făgăraș, afaceri cari denotă o tristă și îngrijitoare decadență în sânul societății românești d'acolo. Diferențe și certuri întâmplare între femei, bărbații au ținut să le rezolve cu — palma... N'am publicat deci nimic, căci nu era, în toate cele petrecute, nimic edificator, nimic ce să fie spre mândrie și mângâiere vieții naționale. Din contră: mare rușine că se pot petrece astfel de lucruri în sânul societății culte române.

»Gazeta Transilvaniei« nu s'a putut — așa se vede — eschiva dela publicarea tristelor întâmplări din Făgăraș.

Noi fără să ținem parte unora ori altora și fără să intrăm în desbaterea celor petrecute, ținem să manifestăm regretul, că în vremuri când adversarii firești ai neamului nostru obidit ne dau asalt din toate părțile și cu o nespuse violență, frații dela Făgăraș nu-și dau seamă de cele ce fac, ci după ce s'au săvârșit rușinoase lucruri, nu se jenează să mai umple și ziarele cu buciurmarea lor în lumea largă.

Regretabil!

x **O femeie cruțătoare** dacă extractele de liquer și rum le cumpără dela mine, cruță 100—200% din bani. Se poate căpăta compoziție de rum fin, ezenții de liqueruri: absynth, allasch, anisett, beutură amară engleză, de caisă, pere regale, cacao, ciocoladă, curacao, carthausă, lămie, nucă, cafea, chinin, smeură, marasquină, vișină, menthă, portocală, punciu, rostopcin, silvoriu, vanilie, în dose de câte de 50 fileri, din cari se poate pregăti 1½—2 litri de liquer. La comanda de 10 sticle dau ladă gratis și expediez gratis. Ezență de apă de Colonia excelentă. 1 dosă pentru pregătirea 1 litru apă de Colonia — Eau de Cologne — 1 cor. Corespondență și în limba română. Modul de întrebuințare se dă la fiecare sticlă. — **Dobay Kálmán,** drogerie la »Crucea roșie« în Békéscsaba, Vasút-utca.

x **Durerea de cap,** amețala, bătaia de inimă sunt urmările scaunului neregulat. Dacă în toată dimineața pe nemâncate vom bea ½ pahar de amară Franz Iosef, ne scăpa de toate aceste boale neplăcute.

Ultime informațiuni.

Budapesta 22 Martie. Ziarele de azi din Budapesta și Viena scriu în ton foarte pesimist, prevăzând că războiul nu se va putea înconjura. Ele cred că acțiunea puterilor nu va avea nici un rezultat. Se crede că puterile în scurt timp vor face demersurile necesare la Belgrad, dar se prevede un rezultat negativ.

Ziarele cred că războiul va trebui să izbucnească, căci sârbii au cheltuit prea mult cu pregătirile pentru el decât să nu aibă intenții serioase de războiu. De altă parte opinia publică sârbească e prea agitată și pornită spre război decât să mai poată fi oprită dela ostilități.

Monarhia încă a arătat răbdare destulă, încât continuarea atitudinii pașnice s'ar putea explica drept o lașitate și ar micșora prestigiul și demnitatea ei în concertul european.

Sârbii nădăduesc sprijinul Rusiei.

Belgrad, 22 Martie. În Serbia partidul celor cari vor războiul cu orice preț crește necontenit și agitația războinică și-a atins pare că apogeul. Dd. Milovanovici și Pașici au declarat cătră mai mulți deputați că Rusia va fi totdeauna de partea Serbiei.

Prin ziarele sârbești se scrie că Rusia și Italia nu se asociază la acțiunea puterilor încât Serbia poate rezista mai departe Austriei.

O nouă notă a Serbiei.

Budapesta, 22 Martie.

Din izvor diplomatic se afirmă că guvernul sârbesc ar fi înaintat puterilor, afară de Austria, o nouă notă criticând aspru politica Austriei. Supt impresia acestei note monarhia și-ar fi schimbat tonul notei ce era să adreseze la Belgrad, înăsprindu-l.

Bulgaria neutrală contra dorințelor Rusiei.

Sofia, 21 Martie. Oficiul bulgar a declarat neutralitatea în caz de războiu, cu toată dorința contrară a Rusiei.

Consiliu de miniștri rusec.

Petersburg, 22 Martie. Alaltăieri a avut loc un lung consiliu de miniștri sub președinția țarului. Ministrul războiului Roediger a declarat că deși se lucrează la reorganizarea armatei rusești, totuși ea nu e pregătită încă pentru războiu. Ministrul finanțelor Cocovțev a arătat situația nefavorabilă a finanțelor. S'a hotărât ca Rusia să evite războiul și să sfătuiască Serbiei acelaș lucru.

Camera.

Budapesta, 22 Martie. În ședința iei de azi camera a discutat proiectul despre linia tramvaiului electric dintre Pressburg și Viena. Au vorbit pentru Sziklay și Kmety contra. Proiectul congruei nu se va desbata probabil nici mâine.

Economie.

Bursa din Timișoara.

Am anunțat într'un număr trecut că Societatea comercială »Lloyd« din Timișoara, a luat inițiativa să înființeze acolo o bursă de mărfuri și efecte. Privitor la aceasta d. Stelian Russu publică în »Revista Economică« următoarele amănunte:

Se știe, că orașul Timișoara, capitala Bănătului — cum obicinuiesc unii să-l numească — e de multă vreme un oraș cu un comerț foarte extins și cu o industrie foarte bine dezvoltată și cu deosebire în ultimii 10—20 de ani, a luat un avânt uimitor pe aceste terene.

Marilor comercianți și industriași timișoreni, în partea cea mai mare evrei, le-a venit încă de pe la 1869, ideea să formeze o societate pentru promovarea intereselor comerciale și industriale, care

societate mai târziu apoi, pe baza §. 94 din legea din 1881 consolidându-se a început să se ocupe în mai mare măsură cu negocierea de produse agricole, industriale, cu hârtii de valoare, etc. și care sub firma de: »Societatea timișoreană Lloyd, pentru promovarea circulațiunii de produse și valori«, există până în ziua de astăzi.

Această societate, care până acum a dezvoltat o activitate întinsă, se compune din 3 feluri de membri și anume: membrii ordinari, membrii vizitatori și membrii onorari, cari își au drepturile și îndatoririle speciale și sunt obligați a solvi: membrii ordinari, ca băncile, alte societăți pe acții, însoțirile, etc., câte-o taxă anuală de 80 cor., iar persoanele singuratice, cum și firmele comerciale singuratice ori colective, câte-o taxă de 49 coroane anual. Membrii vizitatori solvesc câte 24 cor. anual, iar membrii onorari nu solvesc nici o taxă.

Devenind comerțul în părțile sudice ale țării, cu deosebire în produse agricole și în diverse feluri de industrii din ce în ce tot mai însemnat, conform dorinții aproape generale a cercurilor interesate, de altfel și spre realizarea scopului principal avut în vedere la înființarea societății »Lloyd« și afară de acestea, pe baza privilegiului acordat prin articolul de lege II din anul 1870, societății »Lloyd«, — această societate în adunarea sa generală extraordinară ținută la 21 Februarie a. c. a decis a înființa în Timișoara o bursă de mărfuri și efecte și spre acest scop a zidi un palat al bursei, neavând societatea până acum pentru afacerile ei, decât un local închiriat și necorăspunzător.

Intre alte motive ce au îndemnat societatea la aceasta sunt marile cantități de produse brute, ce sunt în circulațiune în părțile sudice ale țării, apoi fabricatele multe și în sfârșit și institutele de bani din cele 3 comitate ale Bănătului: Timiș, Torontal și Caraș-Severin, în total 219 institute de bani înființate ca societăți pe acțiuni, cari pun în circulațiunea lor, atât propriile lor capitale, cât și cele străine, plasate la ele ca depuneri spre fructificare, peste 200 milioane de coroane și ale căror acții în valoare de vre-o 40 mil. coroane, cari de altfel se găesc foarte des în circulațiune, nu sunt notate la bursă.

Spre scopul înființării bursei și a zidirii palatului ei, societatea a aflat de lipsă un capital de 600.000 cor pe care neputându-l acoperi din averea sa, jumătate îl va ridica dela o bancă, ca împrumut ipotenuar, iar pentru cealaltă jumătate va emite quote, cari se vor numi: »Quote pentru zidirea bursei orașului Timișoara«.

Aceste quote vor avea valoarea nominală de K 200, vor trebui plătite integral până la 1 Iulie 1909, în rate lunare de câte 25⁰⁰/₁₀₀, începând din 1 Aprilie 1909, iar la 1 Iulie 1910 se va soivi contravaloarea primului coupon.

În prospectul lansat de societatea »Lloyd, subscripțiunile vor trebui să fie terminate până la 25 Martie a. c., când se va face incheierea lor.

Publicul interesat din Timișoara și în general din Bănatul întreg a primit cu căldură hotărârea societății din adunarea dela 21 Februarie a. c. și s'a grăbit a subscrie quotele proiectate, așa că până când apar aceste rânduri, într'un timp relativ foarte scurt, s'au scris deja peste K 220.000.

În urma acestora, în țara întregă cu excepțiunea orașului Fiume, care încă are privilegiul de susținea burse, Timișoara e singurul oraș de provincie, care se bucură de acest privilegiu și, care în curând își va ridica palatul bursei proprii.

O bancă de asigurare românească. Într'un articol intitulat »Problemele institutelor de bani pe terenul asigurărilor«, apărut în numărul ultim al revistei »Penzintézet Szemle« se ventilează ideea fondării unei societăți de asigurare cu ajutorul băncilor. Societatea — după părerea autorului — ar avea să se ocupe numai cu asigurările asupra vieții. La noi, precum se știe, — scrie Rev. Econ. — încă s'a discutat chestia înființării unei societăți de asigurare cu participarea băncilor noastre și chiar de prezent chestia formează obiect de studiu al secretarului »Solidarității« d-nul Ioan I. Lăpădatu. Să sperăm, că cu conlucrarea

tuturor factorilor chemați, ideea se va apia cât mai grabnic de realizare; să nu ne lăsăm întrecuți de alții, cari probabil contează și la sprijinul nostru.

— **O bancă jertfitoare.** Una dintre băncile la înălțimea rostului lor economic și cultural, e fără îndoială »Crișana« din Brad. Deja de-un șir de ani încoace banca aceasta se impune statornic recunoștinții publicului românesc prin spiritul ei de jertfitoare dovedește întru ușurarea nevoilor noastre culturale. Cine nu-și amintește de pilda frumoasă ce a dat, dăruind în scopurile liceului din Brad 50.000 coroane.

Din raportul său anual, cunoscut și cetătorilor noștrii, relevăm cu plăcere, că spiritul de jertfitoare ce a dovedit în trecut, îmbărbătează tot mai larg interesele culturale românești, căci anul trecut și-a sporit cotă de binefaceri cu 1000 coroane, mărind-o la 11.700 coroane, ceea ce face 24⁰⁰/₁₀₀ din venitul ei de 48.455 coroane, realizat anul trecut. Amintim că banca »Crișana« are o sucursală, condusă cu destoinicie, în Hămagiu.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 22 Martie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou	
De Tisa — — — —	26 K. 55—26 K. 85 fl.
Din comitatul Albei —	26 > 15 26 > 50 >
De Pesta — — — —	26 > 20—26 > 55 >
Bănățenesc — — — —	26 > 50—26 > 80 >
De Bacica — — — —	26 > 30—26 > 70 >
Săcară — — — —	19 > 70—19 > 90 >
Orzul de nutreț, cvalit. I.	17 > —17 > 20 >
> > calitatea a II.	16 > 50—16 > 80 >
Ovas > > I.	17 > 55—18 > — >
> > II.	17 > 25—17 > 55 >
Cucuruz — — — —	14 > 05—14 > 25 >

Poșta Redacției.

Dlui Filon Roman, Șeulia-de-Câmpie. Nu putem recomanda decât dicționarul limbii române al lui Lazăr Șăineanu, pe care-l puteți comanda prin librăria noastră.

Poșta Administrației.

Dlui Valeriu Rusu, U.-St.-Petru. Am primit 6 cor ca abonament pe Quart. I. 1909.

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar Gheorghe Nichin.

Creșterea dinților.

Pentru Dumnezeu, dați micului suferind Emulsiunea SCOTT și cruțați-l de nopțile de nesomn. Dinții vor eși fără nici o durere și fără boala interne și vor fi albi, drepti și tari.

Copilul iubește

Emulsiunea SCOTT

și o consumă cu plăcere. Repară și ajută digestiunea de căteori e tulburată.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50 fl.

De vânzare la toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii a se lua seamă la marca metodului SCOTT — care este pescarul.

Un candidat de avocat

cu praxă

afă aplicare imediat într-o cancelarie advocațională. A se adresa la administrația ziarului.

cea mai mare și mai ieftină firmă de grădinărit din țară

200.000 bucăți de ulțoi de viie, 200.000 bucăți riparia, 100.000 bucăți pomi frumoși de coroană, 200.000 bucăți trandafiri nobili, 100.000 bucăți arbori de lux și cireși de lux se pot căpăta cu un preț fabulos de ieftin, catalog de specii și prețuri se trimit gratuit și porto franco, — firma

Radvelencei műkertészeti és rozsatelep Nagyváradon.

Fabrică aranj. cu instalație electrică.

B. Skrbic

Zagreb

— Ilica Nr. 40 —

recomandă renumitele sale rolete de scândurițe, de lemn și rolete de fier pentru uși la băi etc., rugând a da mai multă atențiune acestei firme solide.

Catalog de prețuri și prospecte se trimit gratis.

Zénithul de gumă

deja după câteva zile s'a dovedit prin mii de scrisori de recunoștință că

specialitățile (preservative)
pentru dame și domni, inventate sub numele Zenith sunt cele mai de încredere, nu strică sănătatea, oasele eră intacte celor de până acum.
Prețul: 1 duzină de Zénith pentru domni 8 cor., 1 bucată Zénith pentru dame 7 cor.
La comandă va rugăm să fiți atenți la numele Zenith, căci numai atunci e veritabil, dacă e prevăzut cu marca Zénith. — Se trimite în străinătate și în țară și lângă cea mai mare discreție, recom. și cu rambursă.
Agentura principală în Ungaria:
DEUTSCH IZIDOR
magazin de instrumente medicale și pentru îngrijirea bolnavilor.
Szabadka, Kossuth-u.

10.000 pruni bosneaci altoiți

pentru presăd re, de specia cu fructe mai mari și deosebit de frumoase, de culoare neagră, care au fost premiate cu prima locomă a guvernului țării din Sarajevo, la expoziția din Viena, Budapesta și la expoziția universală din Paris cu medalia de aur.
Se află spre vânzare la
Sara T. Kojdici, Brčka (Bosnia)
din pepiniera proprie.

Voiești

să fi servit bine și pe plac, apoi paseri canari, papagai vorbitori, țetzoșeli, pești de aur, porumbi, găni de soia, păuni, iepur, câni de vânat și de lux, pisice de Angora, mămuțe imblânzite, colivii etc. aparate brute, să aleg și să cumperi numai dela vânzătorii de paseri de aici, care de 10 ani se bucură de cel mai bun renume. Dacă le ai tratate aceste, apoi și cel mai bun nutremânt pentru paseri iarăși numai dela mine să-l cumperi. Numa în depoul principal: **Zagreb, Mircović, Marije Valerije ulica 10.** (Oda e separată pentru paseri cântărețe).

Eu vând numai exemple și mărfuri de prima calitate, mărfuri slabe și de puțin preț nici nu țin.

Premiat la Amsterdam, la Viena de două ori, Bruxelles, Londra, Marsilia, Paris, Zagreb.

1000 epistole de reunoștință, prețuri și multe alte diplome. Expedez cu poșta garantând pentru marfă vie.

Körmendi Mihály

mehanic și electrotehnic
Cluj (Kolozsvár) Egyetem-u. 1.

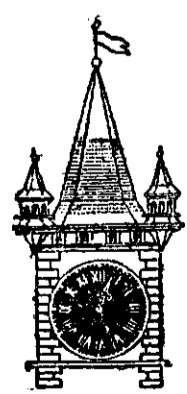

Fabrică și repară aparate pentru ingineri, aparate de școală și fizice, mai departe sonerie electrică de casă și aparate electrice medicinale, mașini de cusut, de scris, biciclete. Ține în deposit părți singuratic pentru conducte electrice, biciclete și mașini de cusut

Kovács L. Nándor

SEGHEdin — SZEGED
— Laudon utca. —

Pregătește ciasuri de turn pentru biserică, primării castele, cazărni, școli și fabrici, de construcția cea mai nouă și mai bună, executate solid. Primește orice reparări. — Ciasuri de turn, bisericilor, comunelor le expediază pentru plătiri în rate. — Planuri gratuite.

Crema Salvator cel mai bun cosmetic pentru mâni și față, contra pișturilor și a necurătențiilor de pe față. 1 borcan 1 cor.
Pudra Salvator, apără fața de părleală și face pelea albă ca laptele. Albă, roză și crem, 1 cutie 1 coroană.
Săpun Salvator, la timpul cel mai scurt face pelea fină și fragedă. 1 bucată o coroană.

Praf de pele Salvator Nr. III. un medicament sigur contra sudării mânilor și a picioarelor, absolut nestricăcios. 1 cutie 1 coroană.

Spirit de vin (Franzbrandwein) Salvator. Un medicament de casă cunoscut care nu trebuie să lipsească din nici o casă. Se recomandă la orice răceală, durere de cap, migrenă, junghiuri, reumă și ischios. Prețul unei sticle 1 coroană.

Schwedische Tropfen. (Picături de Svedia) o doctorie probată contra boalelor de stomac. O sticlă originală 1 coroană.

Balsam pentru bătăături depărtează repede și fără durere orice bătătură, pelea întărită sau negi. Prețul unei sticle cu pensulă 70 fileri.

Toate aceste preparate sunt numai atunci veritabile, dacă sunt provăzute cu marca de scut «Salvator».

Comandele din provincă se execută prompt și cu băgare de seamă.

S. Mittelbach,

farmacia și drogheria la Salvator.

Zagrab (Croatia).

Oltiuri de struguri

expediază, garantând de soi asortiment bogat, care de ani e recunoscut de primii și cel mai tratate.

Küküllömenti első szőlőoltvány-telep
proprietar: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 23. sz. (Nagyküküllő megye).

== Poftiți și cereți prețuri curente ilustrate! ==

Din prețul curent se pot cere scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce doresc să comande pot cere mai întâi informațiuni dela persoanele cunoscute așa verbal ca și în scris, despre încrederea ce pot avea în ferma de sus.

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O plesă e numai cu 40 de cor.
Incalzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.
O vană de neîncălzit numai 24 cor.
Lungimea fundului vanei 122 cm.
:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::
Comandele se efectuează imediat și se trimit cu rambursă.

Gustav Stuchlich
Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

Cel dintăiu atelier de pietri monumentale aranjat
cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA măiestru de monumente
și pietri de cimităr —
Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în
Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Báapatak.

HAFFNER JÓZSEF
tăietor de pile
SIBIU (Nagyszeben), Elisabethgasse 42.

Recomandă fierarilor și comer-
cianților atelierul său de tăiat
pile bine aranjat, unde se pregătesc
pile mici și mari din oțel vărsat
de prima calitate etc. primește spre
scobire pile mici și mari vechi cu
prețuri ieftine.

SÜSZMANN H.
ciasornicar și bijutier
Nagyszeben
Strada Urezului 27
(Reisbergasse.)

Repară multilateral pe lângă garanție tot felul de
ciasornice de buzunar, pendule și de a-
larmă. Ține în deposit cu prețuri moderate ciasor-
nice de părete, de buzunar și de alarmă,
precum și tot felul de bijuterii.

Trimit
gratuit
și porto-franco cata-
logul meu mare ilu-
strat despre
arme, cartușe
și montir întreg pentru vânători.

Armele vândute de mine sunt încercate cu îngrijire,
sunt de cea mai bună calitate, construcție exactă.
Garantez pentru funcționarea fără eșur.

OBERTH VILMOS, deposit de fer
Mediaș — Medgyes.

TRISKA J.
Primul depozit de piane
din tot Ardealul.
Kolozsvár (Cluj)
Sétatér utca Nrul 10
Recomandă pianurile și
pianinele sale provenite din
fabricile celebre din țară și din
străinătate precum și
atelierul său de reparat
instalat din nou, în care piano-
rile vechi și stricate să re-
pară repede, prompt și estin cu
măcece moderne.
Pianuri cu chită ieftine.

Schimek János
carnățarie și fabrică de salamă
Sibiu — Nagyszeben
Rosenanger 6.

Recomandă specialitățile
excelente de carnațării,
precum și de salamă cu
prețurile cele mai ieftine
de ze. La com. de mari
se dă rabat. — Exped are
cu poșta și cu trenul. Ser-
viciu prompt și conștițios.

Fritsch & Connert
atelier de ghete.
Mediaș — Medgyes.

Dubinievicz Oszkár
— comerciant de articole medicale chimice și parfumar. —
Kolozsvár, str. Deák-Ferencz nr. 8.

Lucru de mână garantat.

- Ghete de șevro pentru domni . . . K 11'—
- „ „ box „ „ „ K 11'—
- „ „ șevro pt dame cu bumbi K 10'50
- „ „ „ „ „ cu șirete K 9'50
- Jumătăți de șevro pentru dame . . K 8'—
- Ghete tari de muncitori dela . . . K 6'80
- Ghete de copii dela K 3'—

Material de I-a clasă.

Recomandă în prețurile cele mai ieftine
Esențe de rom și licheuri cu prescripții de pregătire

Văpsell mirositoare
Parfumuri, pudre, săpunuri din țară și str.
Gazete pentru instrumente de manicurare și parfumar.
Petrol-China cel mai bun mijloc contra
mătreței a căderii părului
și cărunțirii. Prețul Cor. 1-20.